

Analýza sociálnych vplyvov Vplyvy na hospodárenie domácností, prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám, sociálnu inklúziu, rovnosť príležitostí a rodovú rovnosť a vplyvy na zamestnanosť	
4.1 Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyv na hospodárenie domácností a špecifikujte ovplyvnené skupiny domácností, ktoré budú pozitívne/negatívne ovplyvnené.	
<i>Vedie návrh k zvýšeniu alebo zníženiu príjmov alebo výdavkov domácností?</i> <i>Ktoré skupiny domácností/obyvateľstva sú takto ovplyvnené a akým spôsobom?</i> <i>Sú medzi potenciálne ovplyvnenými skupinami skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia?</i>	
Popíšte pozitívny vplyv na hospodárenie domácností s uvedením, či ide o zvýšenie príjmov alebo zníženie výdavkov:	Navrhovaná právna úprava prispieva k udržaniu pracovných miest počas krízy či sektorových výpadkov a dotknutým osobám zabezpečuje náhradu príjmu. Dotknutými osobami sú: <u>Zamestnanci</u>, ktorých zamestnávateľa spĺňajú podmienky nároku na poskytnutie podpory v čase skrátenej práce. Ide o zamestnávateľov, ktorí: - sú v čase skrátenej práce, - majú ku dňu podania žiadosti o poskytnutie podpory zaplatené poistné na sociálne poistenie a povinné príspevky na starobné dôchodkové sporenie za celé obdobie trvania povinnosti platiť poistné na sociálne poistenie a povinné príspevky na starobné dôchodkové sporenie, ktoré trvalo najmenej 24 kalendárnych mesiacov bezprostredne predchádzajúcich kalendárnemu mesiacu, za ktorý zamestnávateľ žiada o poskytnutie podpory, - neporušili zákaz nelegálneho zamestnávania v období dvoch rokov pred podaním žiadosti o poskytnutie podpory, - majú - uzatvorenú písomnú dohodu so zástupcami zamestnancov alebo so zamestnancom, ak u zamestnávateľa nepôsobia zástupcovia zamestnancov, o tom, že zamestnávateľ požiada o poskytnutie podpory, alebo - súhlas rozhodcu podľa osobitného predpisu s podaním žiadosti o poskytnutie podpory a - požiadajú o poskytnutie podpory najneskôr do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, za ktorý žiadajú o poskytnutie podpory. <u>Aktuálny právny stav</u> Aktuálny právny stav (Zákonník práce) zabezpečuje v prípade prekážky na strane zamestnávateľa: - náhradu mzdy najmenej vo výške 60% priemerného zárobku v prípade vážnych prevádzkových dôvodov vymedzených v písomnej dohode so zástupcami zamestnancov - náhradu mzdy najmenej vo výške 80% priemerného zárobku v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu - v iných prípadoch náhradu mzdy vo výške 100% priemerného zárobku V prípade, že by zamestnávateľ pristúpil k prepusteniu zamestnancov, by časti týchto dotknutých zamestnancov vznikol nárok na dávku v nezamestnanosti vo výške

	50% vymeriavacieho základu. Ostatní zamestnanci nemajú zabezpečenú žiadnu náhradu príjmu. <u>Navrhovaná právna úprava:</u> Navrhuje sa zavedenie podpory v čase skrátenej práce, ktorá zabezpečí zamestnancom náhradu mzdy v čase obmedzenia prevádzkovej činnosti zamestnávateľa (v prípade mimoriadnej situácie, výnimočného stavu, núdzového stavu alebo mimoriadnej okolnosti vyhlásenej vládou Slovenskej republiky). V takejto situácii má dotknutá osoba podľa navrhovanej právnej úpravy zabezpečenú náhradu príjmu vo výške 80 % hrubej mzdy. Navrhovaná náhrada mzdy v čase skrátenej práce je rovnaká ako súčasná garantovaná náhrada mzdy podľa Zákonníka práce v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu, vyššia ako minimálna garantovaná náhrada mzdy v prípade vážnych prevádzkových dôvodov vymedzených v písomnej dohode so zástupcami zamestnancov, a tiež vyššia ako dávka v nezamestnanosti.
Špecifikujte pozitívne ovplyvnené skupiny:	Návrh má pozitívny vplyv na domácnosti dotknutých osôb, ktoré sú uvedené vyššie.
Popíšte negatívny vplyv na hospodárenie domácností s uvedením, či ide o zníženie príjmov alebo zvýšenie výdavkov:	Právna úprava navrhuje zrušenie niektorých výnimiek zo sociálneho a zdravotného poistenia, t.j. pre určitý okruh osôb vznikne povinnosť platenia poistného na jednotlivé poistenia. Ide o: - zamestnancov v pracovnom pomere alebo štátnozamestnaneckom pomere (počas prvých 12 mesiacov), ktorí boli dlhodobo nezamestnanými občanmi (vznikne povinnosť NP, IP, SP, PvN) - zamestnancov v pracovnom pomere alebo štátnozamestnaneckom pomere (počas prvých 12 mesiacov), ktorí majú trvalý pobyt v najmenej rozvinutom okrese (vznikne povinnosť NP, IP, SP, PvN) Vyššie odvodové zaťaženie bude mať negatívny vplyv na disponibilný príjem týchto domácností.
Špecifikujte negatívne ovplyvnené skupiny:	Domácnosti tých skupín, ktoré budú dotknuté zrušením výnimiek z povinnosti jednotlivých druhov sociálneho poistenia a z povinnosti platiť odvody na zdravotné poistenie: - domácnosti zamestnancov v pracovnom pomere alebo štátnozamestnaneckom pomere (počas prvých 12 mesiacov), ktorí boli dlhodobo nezamestnanými občanmi - domácnosti zamestnancov v pracovnom pomere alebo štátnozamestnaneckom pomere (počas prvých 12 mesiacov), ktorí majú trvalý pobyt v najmenej rozvinutom okrese
Špecifikujte ovplyvnené skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia a popíšte vplyv:	Zrušenie výnimiek zo sociálneho a zdravotného poistenia bude mať negatívny vplyv na disponibilný príjem skupín, v rámci ktorých môžu byť nadpriemerne zastúpené osoby v riziku chudoby alebo sociálneho

	vylúčenia. Ide o zamestnancov v pracovnom pomere alebo štátnozamestnaneckom pomere (počas prvých 12 mesiacov), ktorí boli dlhodobo nezamestnanými občanmi alebo ktorí majú trvalý pobyt v najmenej rozvinutom okrese. Zavedenie podpory v čase skrátenej práce však pomôže predchádzať chudobe alebo sociálnemu vylúčeniu v čase krízy vedúcej k ohrozeniu pracovných miest.
<i>Kvantifikujte rast alebo pokles príjmov/výdavkov za jednotlivé ovplyvnené skupiny domácností / skupiny jednotlivcov a počet obyvateľstva/domácností ovplyvnených predkladaným materiálom.</i> <i>V prípade vyššieho počtu ovplyvnených skupín doplňte do tabuľky ďalšie riadky.</i> <i>V prípade, ak neuvádzate kvantifikáciu, uveďte dôvod.</i>	
Ovplyvnená skupina č. 1: návrhom dotknutí zamestnanci	
<i>Pozitívny vplyv - priemerný rast príjmov/ pokles výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie:</i>	<u>Aktuálny právny stav</u> Modelový príklad 1: Zamestnanec na prekážke zamestnávateľa s dohodnutou náhradou mzdy vo výške 60% priemernej hrubej mzdy V prípade absencie poistenia v čase skrátenej práce by v dôsledku vážnych prevádzkových dôvodov mohol zamestnávateľ poskytovať zamestnancovi s priemernou hrubou mzdou vo výške 1100 eur náhradu mzdy vo výške 660 eur brutto, t.j. 532,86 eur netto. Modelový príklad 2: Zamestnanec na prekážke zamestnávateľa v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu s náhradou mzdy vo výške 80% priemernej hrubej mzdy V prípade absencie poistenia v čase skrátenej práce má v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu zamestnanec s priemernou hrubou mzdou vo výške 1100 eur zaručenú náhradu mzdy vo výške 880 eur brutto, t.j. 687,18 eur netto. Modelový príklad 3: Prepustený zamestnanec s nárokom na dávku v nezamestnanosti: V prípade absencie poistenia v čase skrátenej práce by v dôsledku krízy alebo recesie prepustený zamestnanec s hrubou mzdou vo výške 1100 eur mal nárok na dávku v nezamestnanosti vo výške 542,50 eur mesačne. Modelový príklad 4: Prepustený zamestnanec bez nároku na dávku v nezamestnanosti: V prípade poistenia v čase skrátenej práce by nemal prepustený zamestnanec nárok na náhradu mzdy ani dávku v nezamestnanosti. <u>Navrhovaná právna úprava</u> Modelový príklad 5: Zamestnanec v režime skrátenej práce (navrhovaná právna úprava): V prípade poistenia v čase skrátenej práce by došlo k udržaniu pracovného miesta zamestnanca, ktorý by mal (v prípade 100%-ného výpadku práce) nárok na náhradu príjmu vo výške 80% predchádzajúcej hrubej mzdy, t.j. pri zamestnancovi s hrubým príjmom vo výške 1100 eur by išlo po odpočítaní odvodov a daní z príjmu o 687,18 eur.

	Jeho disponibilný príjem by bol: - o 29,0 % vyšší v porovnaní s modelovým príkladom 1, - rovnaký v porovnaní s modelovým príkladom 2, - o 26,7 % vyšší v porovnaní s modelovým príkladom 3, - o 100 % vyšší v porovnaní s modelovým príkladom 4.
<i>Negatívny vplyv - priemerný pokles príjmov/ rast výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie:</i>	Nepredpokladá sa
<i>Veľkosť skupiny (počet obyvateľov):</i>	V nekrízovom období (v čase hospodárskeho rastu) bude režim skrátenej práce využívaný len v prípade sektorových kríz. Na základe údajov o využívaní nástroja Kurzarbeit v nekrízovom období (najmä v Nemecku) je možné odhadnúť, že na Slovensku bude podpora v čase skrátenej práce čerpaná na približne 6 500 zamestnancov ročne. V súlade s dostupnou literatúrou odhadujeme efektivitu podpory v čase skrátenej práce na 25%, (t.j. približne 1 620 zamestnancov by v prípade absencie podpory v čase skrátenej práce mohlo prísť o pracovné miesto). V prípade hospodárskej alebo inej krízy bude počet osôb dotknutých režimom skrátenej práce závisieť od jej typu, rozmeru a trvania. V aktuálnej kríze spôsobenej pandemiou Covid-19 v mesiacoch marec až december 2020 bola podpora na udržanie pracovných miest čerpaná v priemere na 238 232 zamestnancov mesačne.. Podľa dostupnej literatúry v čase recesie rastie aj efektivita podpory v čase skrátenej práce.
<i>Ovplyvnená skupina č. 2: Skupiny, ktoré budú dotknuté zrušením výnimiek z povinnosti jednotlivých druhov sociálneho poistenia a z povinnosti platiť zdravotné poistenie</i>	
<i>Pozitívny vplyv - priemerný rast príjmov/pokles výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie:</i>	Rovnaký ako v ovplyvnenej skupine č. 1
<i>Negatívny vplyv - priemerný pokles príjmov/ rast výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie:</i>	Vzniká dodatočná odvodová povinnosť, ktorá bude mať negatívny vplyv na disponibilný príjem domácností dotknutých skupín: - zamestnanci v pracovnom pomere alebo štátnozamestnaneckom pomere (počas prvých 12 mesiacov), ktorí boli dlhodobo nezamestnanými občanmi alebo ktorí majú trvalý pobyt v najmenej rozvinutom okrese: pri priemernom vymeriavacom základe vo výške 623 eur dochádza k zníženiu disponibilného mesačného príjmu o 83,5 eur (t.j. 14,1 %)
<i>Veľkosť skupiny (počet obyvateľov):</i>	Na základe dostupných údajov od Sociálnej poisťovne predpokladáme cca 260 dotknutých osôb (v mesačnom priemere).
<i>Dôvod chýbajúcej kvantifikácie:</i>	-
<i>V prípade významných vplyvov na príjmy alebo výdavky vyššie špecifikovaných domácností v riziku chudoby, identifikujte a kvantifikujte vplyv na chudobu obyvateľstva (napr. mieru rizika chudoby, podiel rastu/poklesu výdavkov na celkových výdavkoch/príjme):</i>	Zrušenie výnimiek bude mať negatívny vplyv na disponibilný príjem skupín, v rámci ktorých môžu byť nadpriemerne zastúpené osoby v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia. Ide o zamestnancov v pracovnom pomere alebo

	štátnozamestnaneckom pomere (počas prvých 12 mesiacov), ktorí boli dlhodobo nezamestnanými občanmi alebo ktorí majú trvalý pobyt v najmenej rozvinutom okrese.
--	--

4.2 Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyvy na prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám u jednotlivých ovplyvnených skupín obyvateľstva a vplyv na sociálnu inklúziu.

Má návrh vplyv na prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám?

Špecifikujte ovplyvnené skupiny obyvateľstva a charakter zmeny v prístupnosti s ohľadom na dostupnosť finančnú, geografickú, kvalitu, organizovanie a pod. Uveďte veľkosť jednotlivých ovplyvnených skupín.

Rozumie sa najmä na prístup k:

- ☞ sociálnej ochrane, sociálno-právnej ochrane, sociálnym službám (vrátane služieb starostlivosti o deti, starších ľudí a ľudí so zdravotným postihnutím),
- ☞ kvalitnej práci, ochrane zdravia, dôstojnosti a bezpečnosti pri práci pre zamestnancov a existujúcim zamestnaneckým právam,
- ☞ pomoci pri úhrade výdavkov súvisiacich so zdravotným postihnutím,
- ☞ zamestnaní, na trh práce (napr. uľahčenie zosúladenia rodinných a pracovných povinností, služby zamestnanosti), k školeniam, odbornému vzdelávaniu a príprave na trh práce,
- ☞ zdravotnej starostlivosti vrátane cenovo dostupných pomôcok pre občanov so zdravotným postihnutím,
- ☞ k formálnemu i neformálnemu vzdelávaniu a celoživotnému vzdelávaniu,
- ☞ bývaníu a súvisiacim základným komunálnym službám,
- ☞ doprave,
- ☞ ďalším službám najmä službám všeobecného záujmu a tovarom,
- ☞ spravodlivosti, právnej ochrane, právnym službám,
- ☞ informáciám
- ☞ k iným právam (napr. politickým).

Návrh vytvára prístup k novému nástroju, ktorý chráni zamestnancov, ktorých zamestnávateľ splňa podmienky nároku, pred stratou pracovného miesta či výraznejším poklesom príjmu v prípade krízy. Prístup k novej dávke sociálneho poistenia posilní sociálnu ochranu domácností poistených zamestnancov.

Skupiny, ktoré budú dotknuté zrušením výnimiek z povinnosti jednotlivých druhov sociálneho poistenia, získajú plnohodnotné sociálne poistenie zamestnanca, a v prípade sociálnej udalosti budú kryté príslušnou dávkou sociálneho poistenia.

Má návrh významný vplyv na niektorú zo zraniteľných skupín obyvateľstva alebo skupín v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia?

Špecifikujte ovplyvnené skupiny v riziku chudoby a sociálneho vylúčenia a popíšte vplyv na ne. Je tento vplyv väčší ako vplyv na iné skupiny či subjekty? Uveďte veľkosť jednotlivých ovplyvnených skupín.

Zraniteľné skupiny alebo skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia sú napr.:

- ☞ domácnosti s nízkym príjmom (napr. žijúce iba zo sociálnych príjmov, alebo z príjmov pod hranicou rizika chudoby, alebo s príjmom pod životným minimom, alebo patriace medzi 25% domácností s najnižším príjmom),
- ☞ nezamestnaní, najmä dlhodobo nezamestnaní, mladí nezamestnaní a nezamestnaní nad 50 rokov,
- ☞ deti (0 – 17),
- ☞ mladí ľudia (18 – 25 rokov),
- ☞ starší ľudia, napr. ľudia vo veku nad 65 rokov alebo dôchodcovia,
- ☞ ľudia so zdravotným postihnutím,
- ☞ marginalizované rómske komunity
- ☞ domácnosti s 3 a viac deťmi,
- ☞ jednorodičovské domácnosti s deťmi (neúplné rodiny, ktoré tvoria najmä osamelé matky s deťmi),
- ☞ príslušníci tretích krajín, azylanti, žiadatelia o azyl,
- ☞ iné zraniteľné skupiny, ako sú napr. bezdomovci, ľudia opúšťajúci detské domovy alebo iné inštitucionálne zariadenia

Zrušenie výnimiek zo sociálneho a zdravotného poistenia bude mať negatívny a zároveň pozitívny vplyv na skupiny osôb, v rámci ktorých môžu byť nadpriemerne zastúpené osoby v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia. Ide o uchádzačov o zamestnanie (prípadne zamestnancov v pracovnom pomere alebo štátnozamestnaneckom pomere počas prvých 12 mesiacov), ktorí boli dlhodobo nezamestnanými občanmi alebo ktorí majú trvalý pobyt v najmenej rozvinutom okrese.

Negatívny vplyv: Skupiny, ktoré budú dotknuté zrušením výnimiek z povinnosti jednotlivých druhov sociálneho poistenia a z povinnosti platby zdravotného poistenia, prídu o zvýhodnené postavenie na trhu práce, a návrh môže znížiť ich šance zamestnať sa.

Pozitívny vplyv: Skupiny, ktoré budú dotknuté zrušením výnimiek z povinnosti jednotlivých druhov sociálneho poistenia, získajú plnohodnotné sociálne poistenie zamestnanca, a v prípade sociálnej udalosti budú kryté príslušnou dávkou sociálneho poistenia

4.3 Identifikujte a popíšte vplyv na rovnosť príležitostí. Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyv na rodovú rovnosť.	
<i>Dodržiava návrh povinnosť rovnakého zaobchádzania so skupinami alebo jednotlivcami na základe pohlavia, rasy, etnicity, náboženstva alebo viery, zdravotného postihnutia veku a sexuálnej orientácie? Mohol by viesť k nepriamej diskriminácii niektorých skupín obyvateľstva? Podporuje návrh rovnosť príležitostí?</i>	
Návrh je v súlade s princípom rovnakého zaobchádzania so skupinami alebo jednotlivcami na základe pohlavia, rasy, etnicity, náboženstva alebo viery, zdravotného postihnutia a sexuálnej orientácie.	
<i>Môže mať návrh odlišný vplyv na ženy a mužov? Podporuje návrh rovnosť medzi ženami a mužmi alebo naopak bude viesť k zväčšovaniu rodových nerovností? Popíšte vplyvy.</i>	
Pri identifikovaní rodových vplyvov treba vziať do úvahy existujúce rozdiely medzi mužmi a ženami, ktoré sú relevantné k danej politike. Podpora rodovej rovnosti spočíva v odstraňovaní obmedzení a bariér pre plnohodnotnú účasť na ekonomickom, politickom a sociálnom živote spoločnosti, ktoré súvisia s rodovými rolami či pohlavím. Hlavné oblasti podpory rodovej rovnosti: ☞ podpora vyrovnávania ekonomickej nezávislosti, ☞ zosúladenie pracovného, súkromného a rodinného života, ☞ podpora rovnej participácie na rozhodovaní, ☞ boj proti rodovo podmienenému násiliu a obchodovaniu s ľuďmi, ☞ eliminácia rodových stereotypov.	Nepredpokladá sa odlišný vplyv na ženy a mužov
4.4 Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyvy na zamestnanosť a na trh práce. <i>V prípade kladnej odpovede pripojte odôvodnenie v súlade s Metodickým postupom pre analýzu sociálnych vplyvov.</i>	

<i>Uľahčuje návrh vznik nových pracovných miest? Ak áno, ako? Ak je to možné, doplňte kvantifikáciu.</i>	
<i>Identifikujte, v ktorých sektoroch a odvetviach ekonomiky, v ktorých regiónoch, pre aké skupiny zamestnancov, o aké typy zamestnania /pracovných úväzkov pôjde a pod.</i>	Cieľom návrhu je predchádzať zániku pracovných miest. Zavedenie podpory v čase skrátenej práce však pozitívne ovplyvní konkurencieschopnosť slovenskej ekonomiky, čo prispeje aj k tvorbe nových pracovných miest.
<i>Vedie návrh k zániku pracovných miest? Ak áno, ako a akých? Ak je to možné, doplňte kvantifikáciu.</i>	
<i>Identifikujte, v ktorých sektoroch a odvetviach ekonomiky, v ktorých regiónoch, o aké typy zamestnania /pracovných úväzkov pôjde a pod. Identifikujte možné dôsledky, skupiny zamestnancov, ktoré budú viac ovplyvnené a rozsah vplyvu.</i>	Nie.
<i>Ovplyvňuje návrh dopyt po práci? Ak áno, ako?</i>	
<i>Dopyt po práci závisí na jednej strane na produkcii tovarov a služieb v ekonomike a na druhej strane na cene práce.</i>	Zavedenie podpory v čase skrátenej práce pozitívne ovplyvní konkurencieschopnosť slovenskej ekonomiky, čo prispeje aj k tvorbe nových pracovných miest a k zvýšenému dopytu po práci.
<i>Má návrh dosah na fungovanie trhu práce? Ak áno, aký?</i>	
<i>Týka sa makroekonomických dosahov ako je napr. participácia na trhu práce, dlhodobá nezamestnanosť, regionálne rozdiely v mierach zamestnanosti. Ponuka práce môže byť ovplyvnená rôznymi premennými napr. úrovňou miezd, inštitucionálnym nastavením (napr. zosúladenie pracovného a súkromného života alebo uľahčovanie rôznych foriem mobility).</i>	Zavedenie podpory v čase skrátenej práce bude mať pozitívny vplyv na zamestnanosť najmä v prípade recesie či krízovej situácie. Podľa dostupnej literatúry však môže mať široko cielená podpora skrátenej práce negatívny vplyv na mobilitu a alokačnú efektivitu trhu práce (t.j. realokáciu zamestnancov smerom k efektívnejším pracovným miestam). Toto riziko je minimalizované vhodne cielenými podmienkami nároku na podporu. Poskytovanie podpory je napríklad podmienené dohodou so zástupcami zamestnancov, a ak u zamestnávateľa nepôsobia zástupcovia zamestnancov, dohodou so zamestnancom. Zároveň zákon vymedzuje vonkajšie faktory, v prípade ktorých je možné čerpanie podpory. Nárok na podporu nevzniká napríklad pri sezónnosti vykonávanej činnosti, reštrukturalizácii, plánovanej odstavke alebo rekonštrukcii.
<i>Má návrh špecifické negatívne dôsledky pre isté skupiny profesií, skupín zamestnancov či živnostníkov? Ak áno, aké a pre ktoré skupiny?</i>	
<i>Návrh môže ohrozovať napr. pracovníkov istých profesií favorizovaním špecifických aktivít či technológií.</i>	Nie
<i>Ovplyvňuje návrh špecifické vekové skupiny zamestnancov? Ak áno, aké? Akým spôsobom?</i>	
<i>Identifikujte, či návrh môže ovplyvniť rozhodnutia zamestnancov alebo zamestnávateľov a môže byť zdrojom neskoršieho vstupu na trh práce alebo predčasného odchodu z trhu práce jednotlivcov. “</i>	Návrh má prispieť k udržaniu pracovných miest zamestnancov všetkých vekových skupín.